

Aangelijnd contact maken met soortgenoten?

Auteurs: Eline Teygeler en Marieke van der Burgt, Foto's: Ron Baltus

Mag u uw hond kennis laten maken met andere honden als hij aan de lijn zit? Veel hondeneigenaren doen dit frequent, maar het wordt door hondendeskundigen vaak afgeraden. Er zijn nogal wat meningsverschillen over dit onderwerp. In dit artikel gaan we dieper in op de mogelijkheden en onmogelijkheden om honden aangelijnd contact te laten maken.

Er zijn hondenscholen waarbij aangelijnd contact maken met soortgenoten vanaf de puppycursus al wordt ontraden. Er worden allerlei goede redenen gegeven zoals 'honden hebben minder mogelijkheden om onbedwongen te communiceren omdat ze worden beperkt door de lijn' of 'er is een risico dat de lijnen in elkaar verstrikt kunnen raken, wat voor agressie kan zorgen'. Aan de andere kant is de lijn ook een noodzakelijk of zinvol hulpmiddel in het begeleiden van contact maken met soortgenoten. Er zijn honden die nooit los van de lijn lopen. Zouden deze honden dan ook nooit meer contact kunnen hebben met andere honden?

Hoe maken honden kennis?

Honden met sociale vaardigheden hebben vaak een redelijk vast gedragspatroon om onbekende honden te benaderen; zij benaderen soortgenoten meestal niet frontaal in hoog tempo. De meeste honden vertonen eerst gedragingen waarbij de andere hond kan 'wennen' aan het naderende contact. Veel voorkomende gedragingen zijn het vertragen van de pas, gaan liggen of zitten, het maken van een spelboog, even wegstijven of snuffelen in de berm. Geeft de andere hond aan dat hij of zij bereid is tot een sociale benadering? Dan zal de hond meestal in een brede boog naderen en (snuffel)contact maken. Ruimte is hierbij meestal van belang. Het eerste lichamelijke contact verloopt vaak doordat honden om elkaar heen lopen en aan elkaar snuffelen, een kop aan kop contact waarbij de honden om elkaar heen draaien. Na dit contact wordt er soms direct aan elkaars snuit gesnuffeld of gaan de honden een actief spel aan waarbij ze vaak op grotere afstanden van elkaar rennen. Bij een goed spel is er rolwisseling tussen de honden en wordt er zo gespeeld dat de andere partij geen angst of een hoge mate van stress vertoont. De manier waarop honden elkaar benaderen is ook afhankelijk van rasgebonden eigenschappen, maar als ze sociaal vaardig zijn zullen ze eenmaal dichterbij hun tempo en gedrag aanpassen én afstemmen op de ander. Het spreekt voor zich dat bovenstaande rituelen in het verkennen van een soortgenoot los van de lijn het meest natuurlijk verlopen.

Wanneer honden loslopen, kunnen ze zelf meer bepalen dan wanneer ze zijn aangelijnd.

De lijn beperkt

Een aangelijnde hond is beperkt in de mogelijkheden om een soortgenoot te benaderen. De beperkingen starten vaak al bij het maken van contact op grotere afstand. De meeste hond kunnen aan de lijn niet gaan zitten of de pas vertragen voordat ze lichamelijke contact maken met de andere hond. Snuffelen, wegstijven of in een brede boog benaderen zijn vaak gedragingen waarin ze ook beperkt zijn door de lijn. Ook in het directe contact kunnen er bepaalde risico's ontstaan aan de lijn.

De lijnen van de honden kunnen in elkaar verstrikt raken als de honden rondjes om elkaar heen lopen om elkaar te besnuffelen. Het daadwerkelijke spel is anders doordat de honden te weinig mogelijkheden hebben om te spelen met ruimte of elkaar juist aan te geven dat ze liever geen contact meer wensen. Dit alles kan tot gevolg hebben dat het contact niet prettig verloopt, waardoor de honden zelfs agressie naar elkaar kunnen gaan vertonen.

Dus: geen contact maken aan de lijn?

Al met al is het dus heel begrijpelijk dat er door een gedeelte van de hondendeskundigen wordt geadviseerd om van jongs af aan honden niet aangelijnd contact te laten maken. Toch zou dat advies ervoor zorgen dat veel honden geen contact meer hebben met soortgenoten. Door regelgeving is er een beperking in het los laten lopen van honden en daarnaast zijn er ook honden die weinig tot nooit los van de lijn kunnen lopen omdat dit niet veilig is. Denk aan zelfstandig jagende rassen of honden die ernstige agressie vertonen naar mensen of andere dieren, maar juist met soortgenoten goed overweg kunnen. Ook een groot aantal buitenlands geïmporteerde honden lopen niet los omdat stichtingen dat adviseren. Deze honden hebben (nog) niet geleerd om naar de eigenaren terug te komen waardoor ze overlast kunnen bezorgen of nog erger; een gevaar voor zichzelf zijn in verband met het risico op aanrijdingen. In al deze situaties zijn er honden die verrijkt kunnen worden met sociaal contact met soortgenoten. En nog een reden om contact maken aan de lijn niet helemaal te verbannen; soms is aangelijnd contact maken juist onderdeel van het ontwikkelen van sociaal vaardiger gedrag.

Bij aangelijnd contact maken kun je wél voorkomen dat je hond te lomp op een andere hond afspringt.

Lichaamstaal lezen geeft inzicht

Of honden aan de lijn contact kunnen hebben met soortgenoten, hangt af van het individu. Allereerst is belangrijk dat een eigenaar inzicht heeft in de taal van zijn of haar hond, maar ook van gedragsherkenning in het algemeen. Er zijn een aantal signalen waarop een eigenaar moet besluiten dat verder gaan met aangeliijnde kennismaking met een andere onbekende hond niet verstandig is: zoals het zien van een korte kwispel, veel spierspanning, een hoge lichaamshouding, het vertonen van agressie of vermijdingsgedrag.

Veel problemen tussen aangeliijnde honden zouden voorkomen kunnen worden door het goed leren lezen van de hond en kennis van de hondenetiquette. Het zou mooi zijn als eigenaren in een basiscursus dit met hun jonge hond leren. Bij het benaderen van een pluche hond en later een klasgenoot leert eigenaar te leren lezen wat de honden ervan vinden. Daarbuiten zijn er natuurlijk meer spelregels die eigenaren moeten weten als hun hond aangeliijnd contact gaat maken met soortgenoten.

Spelregels voor *sociaal vaardige honden*

- Leer uw hond vanaf jonge leeftijd rustig contact te maken met andere honden aan de lijn. Laat uw pup niet trekken naar andere honden, dan beloont u het trekgedrag en oefent de hond frontaal naderen richting soortgenoot. Het is ook belangrijk om uw pup niet met alle honden te laten snuffelen, omdat de verwachting dan is dat hij altijd contact krijgt met andere honden.
- Let op de lichaamstaal van beide honden. Laat ze alleen contact maken als beide contact willen en ontspannen zijn. Laat honden geen contact maken als één van de honden een balletje of een botje in zijn bezit heeft.
- De lijnvoering tijdens het contact is erg belangrijk. De lijn is bij voorkeur niet helemaal strak gespannen. Een langere lijn voorkomt straktrekken van de lijn. Probeer te voorkomen dat de lijnen in elkaar verstrikt kunnen raken. Door de lijn wat hoger te houden is de kans hierop ook kleiner, zo voorkom je ook dat de poten van de hond in de lijn verstrikt raken. Er kan ook een keuze gemaakt worden om één hond los te laten.
- Probeer de honden niet bij elkaar weg te trekken. Door het strak trekken van de lijn kan een hond ongewenst gedrag vertonen door frustratie, of de hond heeft geen ruimte meer om onbedwongen met de andere hond te communiceren. Het is dus beter om uw hond een opdracht te geven om te komen, te volgen of u gaat hem letterlijk bij de andere hond weglukken met een beloning. Dit laatste is belangrijk om eerst te oefenen in andere situaties en niet toe te passen bij bezitterige honden.
- Het is het fijnst als een hond ook de mogelijkheid heeft om in een veilig gebied wel los te kunnen met soortgenoten, aangeliijnd contact maken is en blijft een beperking en echt samen spelen is het beste los van de lijn.

De lijn als hulpmiddel in sociale contacten

De lijn kan ook een zinvol hulpmiddel zijn in het begeleiden van hond-hond interacties. Zo is het risico bij een angstige hond dat deze gaat vluchten. Vluchtgedrag wekt vaak een achtervolging op, waardoor de angstige hond verder getraumatiseerd wordt. Wanneer zo'n angstige hond wel interesse heeft in contact met (specifieke) soortgenoten, kan de lijn een handig hulpmiddel zijn. Het kan helpen om aangeliind eerst samen dezelfde richting uit te lopen en de afstand tussen de andere hond langzaam kleiner te maken. Dit voorkomt ook een frontaal direct contact. Geeft deze benadering nog steeds angst? Accepteer dan dat de andere hond niet de gewenste hond is om contact aan de lijn te hebben. Toont de angstige hond juist initiatief tot contact? Dan is het een mooie mogelijkheid tot een goede ervaring.

Soms wordt een lange lijn bij jonge pubers ingezet om ze uit een situatie te halen wanneer ze te opdringerig worden (de hond leert; het spel stopt wanneer ik bepaald gedrag vertoon).

Als laatste zijn er dus veel sociaal vaardige honden die niet (altijd) los kunnen om te spelen omdat ze in een onveilige (verkeers)situatie terecht kunnen komen, zeker in een woonwijk. Maar ook de spelstijl kan niet passend zijn voor een veilige hond-hond interactie; denk hierbij aan een ren-spel wat eindigt in jaagpartij of in de situatie met bomen en prikkeldraad kan leiden tot verwonding.

Was de grote hond aangeliind geweest, dan had een situatie als deze kunnen worden voorkomen. Juist jonge of kwetsbare honden lopen gemakkelijk negatieve ervaringen op.

Niet vergeten: de hondenetiquette

Vraag altijd toestemming aan de andere eigenaar of de honden contact mogen. U weet niet waarom de andere hond is aangelijnd. De hond kan kreupel zijn, loops zijn of is juist angstig of agressief naar andere honden. Contact maken met de eigenaar zorgt er voor dat er eerst duidelijkheid komt. U kunt hierdoor elkaar helpen en begrip tonen voor de andere hond.

Laat uw loslopende hond niet naar een aangelijnde hond toelopen. Op deze manier kan er geen toestemming gevraagd worden en honden die zijn aangelijnd kunnen zich heel anders gedragen dan dat ze los lopen. Het is daarom ook belangrijk dat je een andere hond altijd aangelijnd passeert als de andere hond is aangelijnd.

Honden moeten leren andere honden te negeren en indien gewenst voor het individu kunnen ze ook leren om contact maken aan de lijn. Dit is niet voor alle honden (en eigenaren) weggelegd. Het blijft belangrijk om te realiseren dat iedere hond anders is, en dat betekent ook dat de motivatie en de noodzaak om contact te maken met soortgenoten enorm kan verschillen. De eigenaar speelt een grote rol in het juist interpreteren van het gedrag van beide honden. Vanwege de nadelen, kan het een handige regel zijn om honden aan de lijn nooit met elkaar contact te laten maken. Echter dat betekent ook dat de voordelen van aangelijnd contact maken met soortgenoten geheel van tafel worden geveegd.

*Het artikel is gepubliceerd in
Onze Hond najaar 2020.*

www.tinleygedragstherapie.nl